

30 דצמבר 2019

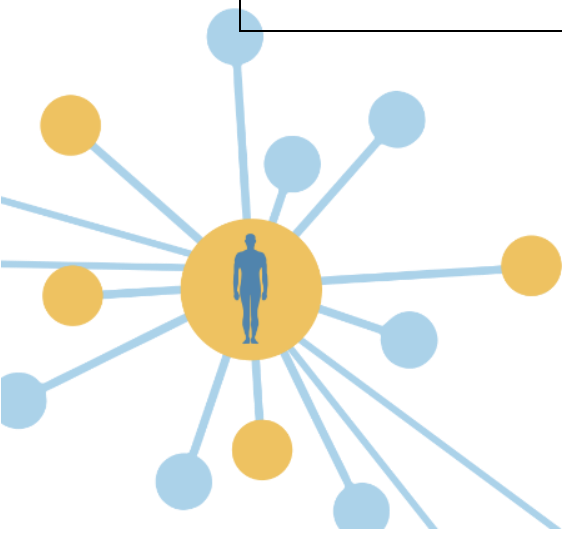
ב' טבת תש"פ

'האדם במרכז' - סיכום מפגש שלישי

סיכום מיום 09.12.19

משתתפים:

שם	תפקיד	ארגון
מירב קדם גל לנדו	סגנית חשכ"ל מנהל תחום חינוך, רווחה ומגזר שלישי בחשכ"ל	משרד האוצר משרד האוצר
ליאור קוטלר	רפרנטית בריאות באג"ת	משרד האוצר
הילה טל-אביטן	ראש תחום בכיר חברה ושירותים חברתיים	משרד ראש הממשלה
אופיר גבריאלי אורי דאובר	צוות ממשל ראש ענף סקירת הוצאות בצוות ממשל	משרד ראש הממשלה משרד ראש הממשלה
אלון שלזינגר בלה בן גרשון	חשב מנהלת מחלקה לאוטיזם ובריאות הנפש	משרד הבריאות משרד הבריאות
דודי מזרחי רחלי אברמזון מירי נבון	מנהל אגף בכיר תקציבים מנהלת אגף א' חינוך מיוחד מנהלת אגף בכיר יישום חוק חנ"מ הכלה והשתלבות	משרד החינוך משרד החינוך משרד החינוך
שירה שושני	סגנית חשב	משרד החינוך
גדעון שלום	סמנכ"ל בכיר וראש מינהל המוגבלויות	משרד הרווחה
וויאן אזרן נחום עידו	מנהלת אגף בכיר קהילה מנהל השירות לילדים במינהל המוגבלויות	משרד הרווחה משרד הרווחה
מארק שמיס	מנהל אגף בכיר – הערכה, הכרה ותכניות במינהל המוגבלויות	משרד הרווחה
חי פיאסצקי	מנהל תכניות בתחום אזוריות, מיצוי משאבים ואיכות השירותים	אלכא – הג'וינט
אבי לב	מנהל תכניות בתחום אזוריות, מיצוי משאבים ואיכות השירותים	אלכא – הג'וינט
יאנה ברמר	רכזת בתחום אזוריות, מיצוי משאבים ואיכות השירותים	אלכא – הג'וינט

מטרות המפגש:

- הכרות עם המהלך ('הרפורמה') בחינוך המיוחד במשרד החינוך
- בחינת האינטגרציה בין רווחה, חינוך ובריאות על רקע המהלך במשרד החינוך
- חתירה להסכמות על עקרונות וסוגיות כבסיס להקמת קבוצות עבודה

מבנה המפגש:

- חלק 1 - הצגת תיקון 11 בחוק החינוך המיוחד
- חלק 2 - מיפוי ונתונים – שדה פעולה ושירותים משרד החינוך
- חלק 3 - דיון והתכנסות לנושאים להמשך
- חלק 4 - סיכום

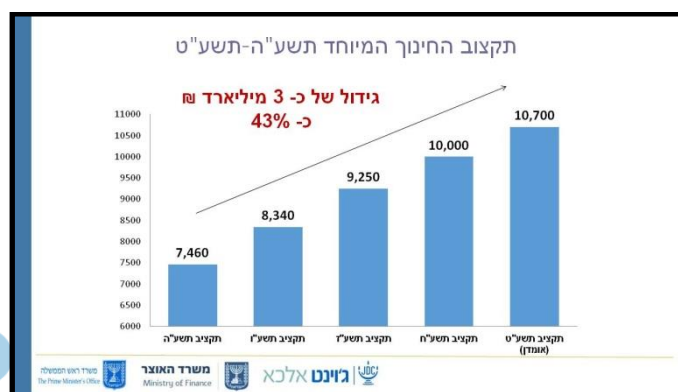
סיכום עיקרי הדברים:

חלק 1 – הצגת תיקון 11 בחוק החינוך המיוחד

מירי נבון, מנהלת אגף בכיר יישום חוק חנ"מ הכלה והשתלבות, במשרד החינוך העבירה מצגת על תיקון 11 (המכונה 'המהלך').

תמצית הדברים:

- תקציבי החינוך המיוחד גדלו בכ 3 מיליארד ₪ (כ 43%) מתשע"ה עד תשע"ט ועלה כי יש צורך בשינוי משמעותי.

- החזון של המהלך היה להוביל החברה הישראלית, באמצעות מערכת החינוך, להפוך לחברה מכילה ומקבלת את השונה. בתחום ילדים עם מוגבלויות הדבר יעשה, בין היתר, באמצעות הפסקת ההפרדה בין החינוך המיוחד לחינוך הרגיל והתאמת דרכי ההוראה, הלמידה וההערכה.
- התיקון כלל שלושה מהלכים גדולים:
 - וועדות זכאות ואפיון, שמי שיושב בראשן הוא איש משרד החינוך המנהל את הוועדות והן קובעות זכאות והיקף סל השירותים שניתן לתלמיד, לפי תחום הלקות ואפיון הרמה (1-4).
 - מתן זכות להורים לקבוע את סוג המסגרת לילדם.
 - מתן תקצוב אישי לכל ילד ("סל אישי") אשר הפילוח שלו נקבעת בצוות רב מקצועי.

חשוב לציין שהלכה למעשה תיקון 11 מקדם ערכים מרכזיים, שהוזכרו במפגשי 'האדם במרכז' הקודמים כגון: בניית סל על פי צרכי הפרט, מתן אפשרות בחירה ודגש על שינוי תרבותי בקרב נותני השירות.

חלק 2 - מיפוי ונתונים – שדה פעולה ושירותים משרד החינוך

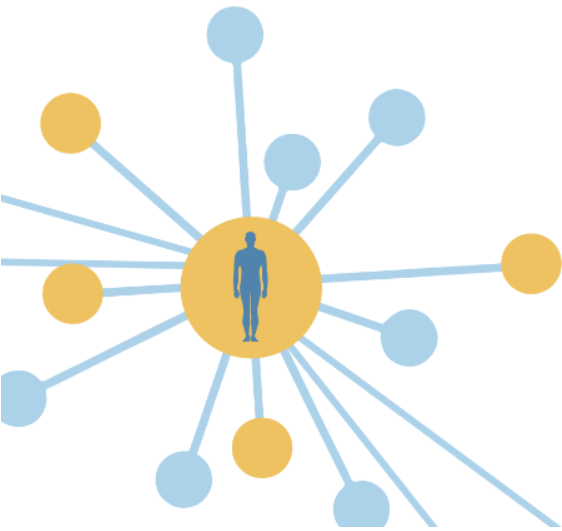
משרד החינוך מספק שלושה סוגי מענים לילדים ונוער עם מוגבלויות:

1. מענים טיפוליים:

- טיפולים ממקצועות הבריאות/ סל שח"ם/ סל אישי
- שירותי מרכז תמיכה ישובי או אזורי (מתי"א)
- שירותים רפואיים במסגרות חינוך מיוחד
- ניתוח התנהגות
- טיפול באומנות
- 'חוק ילדים חולים'

2. מענים פדגוגיים:

- כתת חינוך מיוחד
- הנחייה ולווי צוותים
- סייעת: שילוב/ תגבור/ כיתתית

- הארכת שנת לימודים בחופשות
- הארכת יום לימודים
- שעות הוראה
- הנגשה פדגוגית- טכנולוגיה מסייעת

3. מענים לוגיסטיים:

- הצטיידות מותאמת לכיתות
- הסעות ומלווים בהסעות
- הזנה
- הנגשה פיזית ובינוי

למשרד החינוך ישנם ממשקי עבודה עם משרדי הרווחה והבריאות בסוגיות הבאות:

רווחה:

- מועדוניות
- הסעות משותפות
- טיפול והארכת יום לימודים לילדים עם מוגבלות שכלית
- עובדים סוציאליים
- תכניות הכנה לחיים
- ילדים בפנימיות
- תמיכות במרכזים טיפוליים

בריאות:

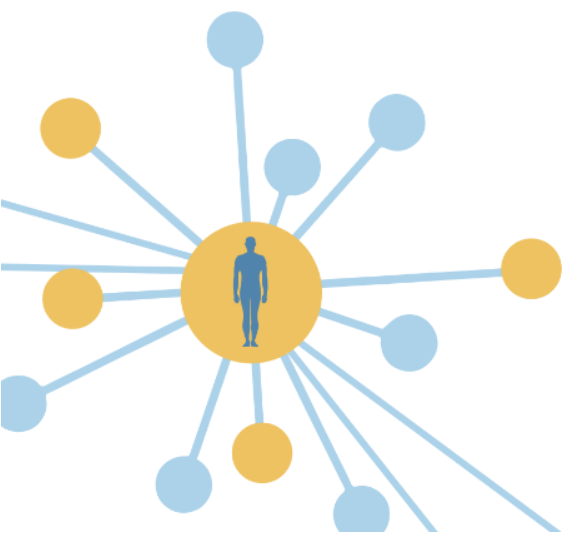
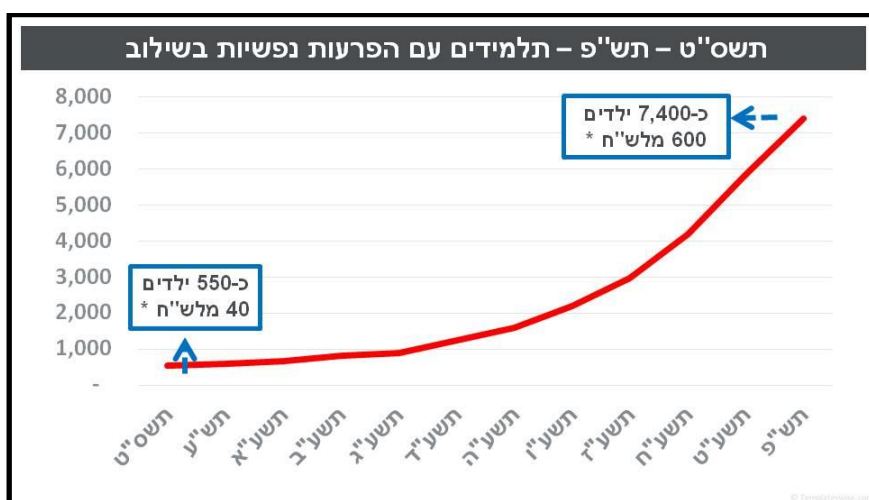
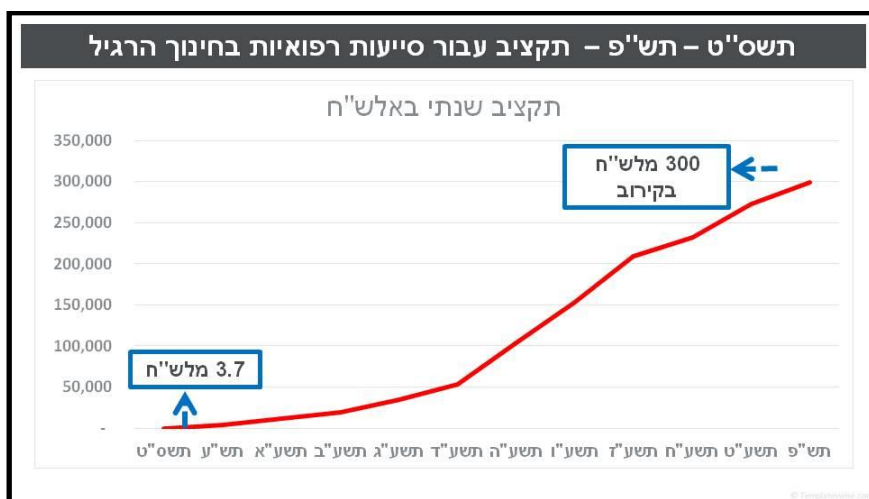
- מכונים להתפתחות הילד
- מטפלים ממקצועות הבריאות
- טיפול בריאותי מקדם (טב"מ)
- פסיכיאטרים
- שירותים רפואיים (ייעוץ, אחיות, תזונאית)
- זכאות לסייעת רפואית

משרד החינוך מחלק את האתגרים שבפתח מיזם 'האדם במרכז' לארבע קטגוריות:

תקציבית, מבנית, לוגיסטית/ארגונית וטיפולית

סוגיה מרכזית, שעלתה במצגת וקיבלה בולטות רבה היא הצמיחה המאסיבית של הוצאות בחינוך במיוחד וההבחנה כי כאשר קביעת הזכאות נמצאת בידי משרד אחד (במקרה המדובר 'המחלקה להתפתחות הילד' שבמשרד הבריאות) אך המימון מגיעה ממשרד אחר (משרד החינוך) זה יוצר אינפלציה גבוהה מאוד של זכאויות. להלן שתי דוגמאות שהובאו:

חלק 3 - דיון

במהלך הדיון עלו הסוגיות הבאות:

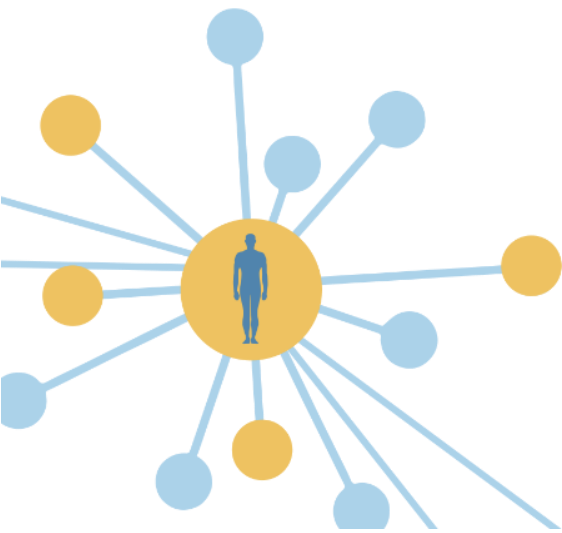
שפה משותפת ויצירת הגדרות אחידות – עלה צורך ממשי ביצירת שפה משותפת והגדרות מקובלות על כל המשרדים. המעברים בין אחריות משרד אחד לאחר מאוד מאתגרים ברמת הפרט, המשפחה והמדינה. על כן ישנה חשיבות גבולה בעיצוב רצף טיפול לאורך השנים כמו גם לאורך היום. עוד עלה כי ההגדרות חשובות על מנת להבחין בין צרכים של אוכלוסיות ולוודא שהכסף מגיע למקום הנדרש. סוגיה משמעותית הינה האם קביעת זכאות צריכה להיות על פי סוג מוגבלות או רמת תפקוד, שכן בעוד משרד החינוך מספק שירותים על פי סוג מוגבלות (לדוגמא: סל השירותים שמקבלים ילד אוטיסט שונה וגדול מזה של ילד עם מוגבלות פיזית) רווחה קובעים סל השירותים על פי רמת תפקוד.

איגום משאבים בין המשרדים – ישנם משאבים במחסור כמו מקומות פיזיים לטפל בילדים ועלה הצורך שמשרדי הממשלה יאגמו משאבים וישתפו פעולה על מנת לסייע אחד לשני. לדוגמא: מועדוניות של משרד הרווחה יכולות להיפתח אחר הצהריים בבתי ספר העומדים שוממים בשעות אלו.

מעבר אחריות בסוגיות מסוימות מרווחה וחינוך לבריאות – כיום ישנם שירותים שמשרדי החינוך והרווחה מספקים כאשר המומחיות נמצאת במשרד הבריאות כמו אחריות לטיפול רפואי ותזונתי, ונשאלה השאלה האם מדובר בסידור מועיל מבחינת צרכי הילדים ויעיל מבחינת המדינה.

הסעות שלישיות ורביעיות – הסעות מבתי הספר לפעילויות של משרד הרווחה כגון מועדוניות. זוהי סוגיה המכילה בתוכה מספר בעיות מרכזיות שהוזכרו: שיתוף פעולה בין משרדים, היכן הסמכויות צריכות להיות (שכן פעמים רבות יש צורך במלווה רפואי באותן הסעות) וחוסר סטנדרטיזציה (שכן בעלי מוגבלויות שונות מסיימים את מסגרת הלימודים בשעות אחרות ויוצרים מערך מאוד מסיבי ומורכב של הסעות).

"סל אישי" לילד – עלתה הצעה לבנות סל תקציבי על פי רמת תפקוד כאשר בכל סל תהיינה תשומות שונות. דרך זו תאפשר גמישות תקציבית רבה יותר וטיפול נכון יותר לילד, שכן הוא יקבל מה שהוא צריך ולא רק מה שהוא זכאי לו כיום.

חלק 4 – סיכום

הוצע להתמקד בנושאים הבאים:

- סוגיית בסיס: הזכאות ככר ליצירת שפה והגדרות משותפות. לשם כך יש לפנות למכון מחקר על מנת שיבצע סקירה בינלאומית במטרה לבדוק כיצד הנושא מנוהל בעולם.
 - חלוקת סמכויות אופטימית בין משרדי הרווחה, החינוך והבריאות בסוגיות בהן כיום המומחיות נמצאת במשרד מסוים והאחריות בידי משרד אחר או סוגיות בהן הזכאות נקבעת על ידי משרד מסוים אך התשלום הוא באחריות משרד אחר..
 - יצירת רצף טיפולי על מנת להבטיח שמעברי האחריות בין משרדי הממשלה השונים יבטיחו שירות חלק ואיכותי. כאשר מעברים מוגדרים גם לאורך השנים וגם לאורך היום.
 - הסעות שלישיות ורביעיות
- הוחלט כי בזמן הקרוב יערך תהליך ליצירת צוותי משימה מיוחדים לשם כך הוצע כי המשתתפים יציעו בעלי תפקידים רלוונטיים, שלא נמצאים בחדר, היכולים להביא תרומה משמעותית באחד הצוותים.

הפגישה הבאה תתקיים בירושלים בתאריך 27.01.20 בין השעות 14:30-18:30

על המיקום המדויק תישלח הודעה בהמשך

אנא החזירו מייל לאישור השתתפות אל אבי לב במייל: avile@jdc.org ובנייד:

0528-318390

